

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2016, în cauza penală privindu-l pe

COBÎLAȘ Victor Ilia, născut la 18 februarie 1961, domiciliat în or. Soroca, str. Ștefan cel Mare 113, ap. 15.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.05.2015 – 03.08.2015;

Instanța de apel: 09.09.2015 – 15.01.2016;

Instanța de recurs: 17.03.2016 – 12.05.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 03 august 2015, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Cobîlaș V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui Cobîlaș V. a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *in fapt*, a constatat că Cobîlaș V., la 13 ianuarie 2015, aproximativ la ora 17.45, conducînd cu viteza de aproximativ 50 km/h autovehiculul de model „Mercedes Sprinter” cu n/î SR BJ 883 pe traseul M-2 Chișinău-Soroca, încălcînd cerințele pct.45 lit. a), b), c), d), e), pct. 2 al Regulamentului Circulației Rutiere (aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009), transportînd pasageri în salonul autovehiculului, fără a ține permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere, care i-ar

permite să prevadă situațiile periculoase, de starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii (transporta mai multe persoane), de condițiile și situația rutieră (vizibilitatea redusă ca rezultat al timpului de noapte) precum și de faptul că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, pct. 11 lit. f) al Regulamentului nominalizat, care prevede că conducătorul de vehicul este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulația neregulată să cedeze trecerea pietonilor aflați în traversarea drumului pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului, ajungând la trecerea de pietoni de la km 14+780 m din sat. Măgdăcești, r-nul Criuleni și observând pietonul Guzun D., care a început deplasarea pe trecerea de pietoni, nu a redus viteza până la limită care i-ar asigura securitatea circulației și nu s-a oprit pentru a nu pune în pericol siguranța traficului și în consecință a tamponat pietonul nominalizat, iar în urma impactului, ultimului, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 59 D din 05 martie 2015 i-au fost provocate vătămări corporale grave.

Prin încheierea instanței de judecată din 18 mai 2015 a fost admisă cererea inculpatului Cobîlaș V. privind examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea sentinței din motivul blîndeții pedepsei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Cobîlaș V. să-i fie stabilită, în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, pedeapsa de 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 90 Cod penal să-i fie suspendată condiționat executarea acesteia pe un termen de probațiune de 3 ani, invocînd următoarele motive în vederea susținerii acesteia poziții:

- la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzator, instanța greșit a apreciat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptei social periculoase comise de către Cobîlaș V.;

- instanța a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, prin neaplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani;

- recunoașterea vinovăției, căința sinceră și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, reprezintă doar circumstanțe atenuante și nu excepționale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2016 apelul procurorului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate, fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, încadrând just acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și corect stabilindu-i pedeapsa prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport și în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită fiind suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Prin urmare, la stabilirea categoriei pedepsei, just s-a ținut cont de faptul că inculpatul și-a recunoscut integral vina, s-a căit sincer de cele comise, infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, a reparat prejudiciul cauzat părții vătămate și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii.

În partea ce ține de neaplicarea pedepsei complementare, instanța de apel a specificat că corect s-a ținut cont de faptul că șofatul este activitatea profesională a inculpatului, care se află în prag de pensionare și are la întreținere pe soția sa invalidă.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel procurorul a atacat-o cu recurs ordinar solicitând casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Recurentul menționează că instanța de apel, a încălcat prevederile art. 414, 417 și pct. 12 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 16 din 31.05.2004 cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei, atunci când a aplicat, în cauză, art. 79 Cod penal și nu i-a stabilit pedeapsa complementară obligatorie lui Cobîlaș V., privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani.

Totodată, procurorul consideră că stabilirea pedepsei sub limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), cu aplicarea art. 79 Cod penal, se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia pînă la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii. În acest caz instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

Însă, reieșind din textul deciziei atacate se observă că instanța de apel a menținut pedeapsa inculpatului cu trimiterea la art. 79 Cod penal, dar nu a stabilit și nu a indicat în decizie care circumstanțe legate de personalitatea inculpatului se consideră excepționale și oferă dreptul de a exclude pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Mai mult, recurentul specifică că instanța de apel eronat a interpretat și prevederile art. 90 Cod penal, potrivit cărora suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Astfel, urmează de constatat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de procuror, mărginindu-se doar la individualizarea pedepsei, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Din considerentele expuse, titularul dreptului de recurs susține că hotărârea instanței de apel este pripită și neîntemeiată, deoarece instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, respectiv decizia recurată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Patric E., în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de procuror, menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârii atacate, fără careva modificări.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, iar în vederea acestei statuări se expun următoarele argumente de fapt și de drept.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se reține că instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procuror se constată că ultimul invocă ca temei de drept pct. 6) și 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală și susține că hotărârea instanței de apel este pripită și neîntemeiată, deoarece instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, din atare considerente decizia recurată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel din două considerente, precum că, în viziunea sa, greșit a fost menținută sentința de condamnare în privința lui Cobîlaș V. în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cu stabilirea pedepsei de 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, fiind aplicate dispozițiile art. 79 Cod penal, și totodată critică aplicarea art. 90 Cod penal, prin care a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani.

În același timp, instanța de recurs constată că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, însă hotărîrea instanței de apel este criticată în partea stabilirii pedepsei.

În continuare, pornind de la expunerea argumentelor instanței de recurs, care au stat la baza adoptării soluției de inadmisibilitate, se enunță că, pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea acestuia, cît și a altor persoane. Or, ca măsură de constrîngere, pedeapsa are pe lîngă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încît inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvîrșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Cobîlaș V.

Astfel, Colegiul penal menționează că pedeapsa se consideră echitabilă cînd aceasta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune.

În cauza deferită judecării, potrivit sentinței adoptate în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Cobîlaș V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui Cobîlaș V. a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Inter alia, instanța a specificat că, în cauză urmează a fi aplicate prevederile art. 79 Cod penal, și anume statuînd că în privința lui Cobîlaș V. să nu fie aplicată pedeapsa complementară obligatorie - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, soluția dată a fost menținută fără careva modificări prin decizia instanței de apel.

Făță de cele ce preced, Colegiul penal reține că instanțele de fond au efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul său din înainte și după săvîrșirea infracțiunii incriminate, precum și de circumstanțele săvîrșirii acesteia. Din atare considerente, Colegiul penal opinează că temeiul pentru recurs invocat de recurent nu este relevant cauzei, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75, 79, 90 Codul penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilindu-i o pedeapsă proporțională faptelor săvîrșite.

Cu privire la alegațiile recurentului privitor la aceea că, în speță, incorect au fost aplicate art. 79 și 90 Cod penal, instanța de recurs explică următoarele.

Aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de sancțiunea normei penale pentru comiterea unei infracțiuni concrete este un mijloc acordat instanței de judecată pentru o individualizare maximă a pedepsei penale.

Alin. (1) art. 79 Cod penal stabilește trei modalități de aplicare a pedepsei și anume:

- a) aplicarea unei pedepse sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă;
- b) aplicarea unei pedepse mai blânde, de altă categorie;
- c) neaplicarea pedepsei complementare obligatorii.

Din interpretarea gramaticală a normei respective rezultă că instanța de judecată la aplicarea pedepsei conform art. 79 Cod penal, este în drept de a aplica doar una din modalitățile de aplicare a pedepsei menționate supra. Totodată, urmează a se reține că, alegerea modalității aplicării pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, rămâne la discreția instanței de judecată. Însă, în procesul alegerii uneia din modalitățile aplicării pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, instanța de judecată trebuie să țină cont de gradul influenței circumstanțelor excepționale asupra micșorării esențiale a gravității faptei, a consecințelor ei, precum și asupra micșorării pericolului persoanei infractorului.

În cazul neaplicării pedepsei complementare obligatorii, instanța de judecată nu va aplica această pedeapsă, cu condiția că sancțiunea normei Părții Speciale a Codului penal, pentru infracțiunea respectivă, prevede o asemenea pedeapsă și au fost constatate circumstanțe excepționale ale cauzei. Totodată, instanța de judecată este obligată să indice în sentință, care circumstanțe concrete ale cauzei ea le recunoaște ca fiind drept excepționale și în conformitate cu art. 394 alin. (2) p. 2) Cod de procedură penală, trebuie să motiveze aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Prin urmare, Colegiul penal constată că în partea descriptivă a sentinței s-a specificat că: *„Conform art.79 alin.(1) din Codul penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.*

Instanța reține ca întemeiate și pertinente la cauză și circumstanțele invocate în vederea scutirii inculpatului de la pedeapsa complementară și anume faptul că conducerea mijlocului de transport este activitatea lui profesională, avînd în acest sens stagiul de o perioadă îndelungată, se află în preajma vârstei de pensionare, astfel, că privarea lui de această activitate i-ar afecta esențial mărimea indemnizației de pensionar, are la întreținere soția invalidă, circumstanțe confirmate prin: certificatul de dezabilitate și capacitate de muncă (f.c.p.109), și caracteristica de la locul de muncă (f.c.p.110), iar aceste împrejurări coroborate cu cele indicate mai sus, permit aplicarea

în privința inculpatului Cobîlaș V. a prevederilor art.79 alin.(1) din Codul penal, cu neaplicarea pedepsei complementare obligatorie - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.”

În continuare, se enunță că, fiind verificată legalitatea sentinței, instanța de apel subsidiar a reiterat că, corect în cauză a fost individualizată pedeapsa în privința lui Cobîlaș V., în partea neaplicării pedepsei complementare prin prisma art. 79 Cod penal, ținându-se seama: „, ... *de faptul că șofatul este activitatea profesională a inculpatului, care se află în prag de pensionare și are la întreținere pe soția sa invalidă.”*

Or, trasarea acestei concluzii, în opinia Colegiului penal, a avut la bază niște argumente temeinice și relevante, care cad sub incidența nemijlocită a circumstanțelor excepționale reglementate de art. 79 Cod penal.

Într-un alt aspect, Colegiul consideră relevant de a face remarcă despre faptul că, potrivit cererii de apel înaintate de procuror s-a solicitat: *casarea sentinței din motivul blîndeții pedepsei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Cobîlaș V. să-i fie stabilită, în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, pedeapsa de 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 90 Cod penal să-i fie suspendată condiționat executarea acesteia pe un termen de probațiune de 3 ani.*

Însă în cererea de recurs, procurorul critică aplicarea art. 90 Cod penal, considerînd că pedeapsa astfel a fost greșit individualizată.

Or, o atare poziție a părții acuzării nu este clară, întrucît chestiunea executării pedepsei odată ce nu a fost invocată la etapa judecării apelului, corect instanța nici nu s-a expus în această parte.

Respectiv, avînd în vedere dispoziția art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căreia temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, Colegiul penal nu se va expune asupra alegațiilor titularului dreptului de recurs, în această parte.

În consecință, Colegiul penal conchide că, la caz, nu se constată vreun temei pentru casarea soluției instanței de apel, iar pedeapsa, astfel cum a fost stabilită de către instanța de fond, menținută și de instanța de apel, răspunde atît principiului proporționalității, cît și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea acestuia, cît și a altor persoane.

Subsidiar, este necesar de a specifica că recurentul, invocînd eroarea de drept prevăzută de pct. 6), menționează despre faptul că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor din cererea sa de apel, cu toate acestea dînsul nu relevă expres asupra căror anume motive nu s-a pronunțat instanța.

Din atare considerente, Colegiul penal respinge, ca nefondate, alegațiile titularului dreptului de recurs și în această parte și reiterează că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora se circumscriu. Mai mult, Colegiul penal apreciază că decizia instanței de apel

cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art.6 CEDO, dat fiind și faptul că cauza a fost judecată în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar împotriva unei atare sentințe inculpatul și procurorul pot exercita calea de atac a apelului, doar numai sub aspectul procedurii și individualizării pedepsei.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele invocate în cererea de recurs ordinar declarat de procuror, sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2016 în cauza penală privindu-l pe Cobîlaș Victor Ilia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 10 iunie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru